

EVALUACIJSKI IZVJEŠTAJ U SKLOPU PROGRAMA „ŠKOLA AMBASADOR EUROPSKOG PARLAMENTA”, šk.god. 2020./2021.

Uvod

Forum za slobodu odgoja je na provedbi programa „Škola ambasador Europskog parlamenta” bio zadužen za evaluaciju Programa. Cilj evaluacije je bio procijeniti učinak Programa na razumijevanje Europske unije među učenicima, na učinkovitost samog programa, na zadovoljstvo sudionika/ca samim sudjelovanjem u Programu, a posebna pozornost ove godine je bila posvećena provedbi projekta solidarnosti na razini škole kako bi se pomoglo primarno područjima zahvaćenim razornim potresom te uključivanjem u platformu zajednoza.eu. S obzirom na nove uvedene elemente kao i na drugu godinu za redom koja je dobrim dijelom bila obilježena epidemiološkim mjerama zbog pandemije COVID-19 i nastavom na daljinu provedba programa u ovoj godini bila je znatno otežana. Na primjer, sukladno epidemiološkim mjerama nije bilo dozvoljeno miješati učenike iz različitih razreda kao ni održavati različita događanja uživo, a sve to znatno je utjecalo na provedbu programa i tražilo dodatnu kreativnost starijih ambasadora i ambasadorica. To je znatno utjecalo i na provedbu aktivnosti unutar samog Programa, pa su i neki aspekti evaluacije bili modificirani u odnosu na evaluacije provedene u prethodnim godinama provedbe Programa.

Kriteriji za bodovanje ove su godine obuhvaćali: 1. uključenost starijih i mlađih ambasadora (0 – 30 bodova); 2. provedba aktivnosti u školi i *online*, provođenje Europskih nastavnih modula te informacijska točka (0 – 40 bodova); 3. organiziranje školskog projekta solidarnosti (0 – 20 bodova), uključivanje u platformu www.zajednoza.eu (0 – 10 bodova) te 4. kapaciteti škole i mentora za provedbu Programa (0 – 30 bodova). Također, ove godine su dodatne dvije aktivnosti nosile dodatne bodove – sudjelovanje u natječaju „Online aktivnosti Ureda EU” (10 bodova) te dodatno – online ili fizičke aktivnosti s drugim partnerima (5 bodova) i zajednički prekogranični projekti (10 bodova). Potrebno je naglasiti kako se u samoj evaluaciji i kriterijima za bodovanje veći naglasak (ponder) stavio na samu provedbu aktivnosti u sklopu programa nego na sudjelovanje u online aktivnostima organiziranim od strane Ureda EP u Hrvatskoj jer su evaluatorice smatrale kako je u uvjetima pandemije bilo iznimno teško organizirati različite aktivnosti na razini škole i motivirati učenike na sudjelovanje u njima pa je upravo zbog toga provedba aktivnosti bila znatno zahtjevnija i treba se više vrednovati.

Evaluacija je u školskoj godini 2020./2021. provedena na sljedeći način:

- Stariji ambasadori su na kraju školske godine, tj. u lipnju 2021. godine ispunjavali *online* upitnike u kojima su pitani o aktivnostima, broju sudionika, broju mlađih i starijih ambasadora, zamoljeni da procijene učinak Programa na učenike, upotrebu nastavnih materijala tijekom godine, vlastiti angažman oko Programa, kao i o ostalim detaljima provedbe Programa.
- Mlađi ambasadori su također putem *online* upitnika procijenili generalnu kvalitetu aktivnosti u kojima su sudjelovali, procjenjivali su rad mentora, angažman oko platforme zajednoza.eu, način na koji su proveli projekt solidarnosti te angažman oko drugih aktivnosti koje su radili.
- Po ispunjavanju upitnika, tijekom lipnja 2021. sa svim mentorima održana je i evaluacija kroz *online* intervju uživo u kojem su imali priliku dodatno pojasniti i/ili opisati sve aspekte provedbe Programa.
- Dodatno, poneki mentori poslali su i određene detalje o provedbi naknadno putem e-pošte.

U Programu provedenom u školskoj 2020./2021. u Programu je ukupno bilo predviđeno sudjelovanje 60 škola, no tijekom godine od sudjelovanja u programu odustalo je 7 škola koje nisu uopće usjele okupiti mlađe ambasadore ili započeti neku od aktivnosti. Stoga su u ovoj školskoj godini evaluirane **53 škole** te ovaj izvještaj pruža generalni uvid u utjecaj provedbe Programa na te škole. Međutim, za cjelovitu sliku o Programu u toj šk. god. preporuča se proučiti evaluacije za svaku školu zasebno.

Ovaj izvještaj nastao je na temelju analize odgovora i pruženih podataka od starijih ambasadora iz upitnika i intervjua, te od mlađih ambasadora iz upitnika. U početku izvještaja će biti prikazani kvantitativni pokazatelji rada škola, nakon čega će slijediti prikaz kvalitativnih podataka. U narednim dijelovima bit će opisana zapažanja škola o radu Ureda Europskog parlamenta i moguća poboljšanja Programa u vidu preporuka. Također, navedene su neke od izjava mlađih i starijih ambasadora o njihovom iskustvu sudjelovanja.

Upitnik za starije ambasadore ispunilo je **76 ispitanika**, dok je upitnik za mlađe ambasadore ispunilo **724 ispitanika**.

Kvantitativni pokazatelji provedbe Programa

Osnovni kvantitativni pokazatelji:

U šk. godini 2020./2021. u Programu „Škola ambasador Europskog parlamenta“ sudjelovalo je:

- ✓ **95 starijih ambasadora**
- ✓ **1117 mlađa ambasadora.**

Provedeno je:

- ✓ **1195 aktivnosti na razini škole** u kojima je sudjelovalo **4887 sudionika**
- ✓ Prema procjeni mlađih ambasadora/ica oni su u platformu zajednoza.eu uključili oko **25 000** kolegica, kolega, prijatelja, članova obitelji i sl.

Uključenost starijih i mlađih ambasadora

Ukupno su ove šk. godine u Programu sudjelovale 53 škole, a od tog broja 8 se škola uključilo po prvi put. Od tih 8 škola, Šrednja škola Mate Balote iz Poreča jedina je od novo uključenih škola koja nije ispunila upitnik. Stariji ambasador je kontaktiran telefonski i potvrdio je da će ispuniti upitnik, no međutim nije ga ispunio, kao ni njegovi mlađi ambasadori. Upitnik su ispunili stariji ambasadori iz 53 škole. Već u početku evaluacije iz Programa su izašle četiri škole (dvije su se mentorice javile evaluatorima te se izjasnile da škola odustaje od sudjelovanja, dok se dvije nisu javile).

Što se tiče broja ispunjenih anonimnih online upitnika najviše je starijih ambasadora (njih pet) ispunilo upitnik iz Ekonomsko-birotehničke škole, Slavonski Brod i Obrtničko-industrijske škole u Imotskom, troje starijih ambasadora iz Gimnazije Matija Mešić iz Slavenskog Broda, Ekonomsko-birotehničke škole, Zadar, te Ekonomske škole iz Požege. Iz sedam škola upitnik je ispunilo dvoje starijih ambasadora, dok je iz ostalih škola upitnik ispunio jedan/jedna stariji ambasador/ica.

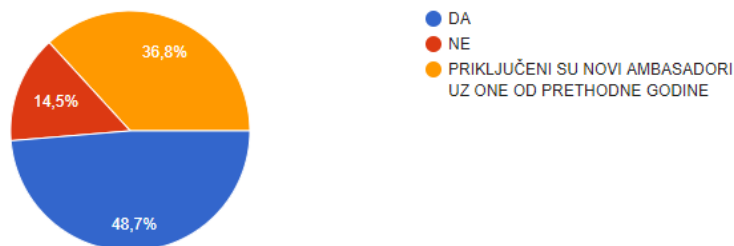
Sveukupno je u Programu ove godine sudjelovalo

- **95 starijih/e ambasadora/ice** te
- **1117 mlađa/e ambasadora/ice**.

Naravno, tijekom intervjua, kao i u samom upitniku, mentori (stariji ambasadori/ce) su dodatno objašnjavali broj uključenih starijih i mlađih ambasadora u svojim školama – npr. učenici su se razlikovali u stupnju angažmana, pa su neki bili aktivniji od drugih, zatim, bilo je mentora koji su navodili da u aktivnosti nastoje uključiti sve učenike škole i sl.

Pitanje: Ukoliko ste program provodili i prethodnih godina odgovorite jesu li stariji ambasador(i) iste osobe kao i prethodne godine

76 odgovora

Procjena programa osposobljavanja

Početkom provedbe ovogodišnjeg Programa škole (posebno novu uključene škole) bile su upoznate s Programom, njegovim ciljevima, obavezama s ciljem planiranja zajedničkih aktivnosti i razmjene iskustava. Stariji ambasadori su u upitniku procijenili tvrdnju na ljestvici od jedan do pet, gdje je jedan značilo *Uopće nije točno*, a 5 *U potpunosti točno*. Donja tablica prikazuje prosječne procjene starijih ambasadora za ispitivanu tvrdnju. Kao što se može vidjeti Program im je vrlo dobro predstavljen i većinom s u zadovoljni informacijama koje su dobili.

Tablica 1. Procjena pokazatelja programa osposobljavanja za starije ambasadore uključene u Program u školskoj godini 2020./2021.

Procjenjivana tvrdnja	Prosječna procjena
Program „Škole ambasadori EP-a“ mi je jasno predstavljen.	4,29

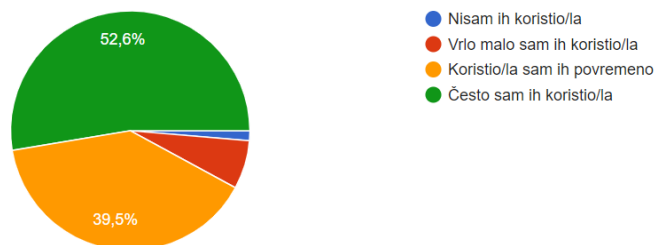
Procjena Europskih nastavnih modula

Europski nastavni moduli su obrazovni materijali koje stariji ambasadori koriste u svom radu. Svaki modul ima zasebnu temu i predviđene ishode učenja. Stariji ambasadori su u upitniku procjenjivali koliko dobro su mlađi ambasadori usvojili te obrazovne ishode, a rezultati su prikazani u tablici 2. Svaka tvrdnja se ocjenjivala na skali od jedan do pet gdje je jedan značilo *Uopće nije točno*, a pet *U potpunosti točno*.

Potrebno je naglasiti kako su za razliku od prethodnih godina u ovoj godini stariji ambasadori imali na raspolaganju nove ENM koje su dobili tek u veljači/ožujku 2021. te su gotovo svi istaknuli kako su došli jako kasno, no većina ih procjenjuje kao izrazito korisne i sviđa im se što se u novim ENM puno više koriste različiti digitalni alati. Jedan dio sudionika koji su dugo u Programu istaknuo je kako su u ovoj godini podjednako koristili i stare i nove ENM. Gotovo 53% starijih ambasadora ističe kako ke često korsiutilo nove ENM, dokm samo 1,3% izjavljuje kako ih uopće nisu koristili.

Koliko ste intenzivno koristili nove "Europske nastavne module" u školskoj godini 2020./2021.

76 odgovora

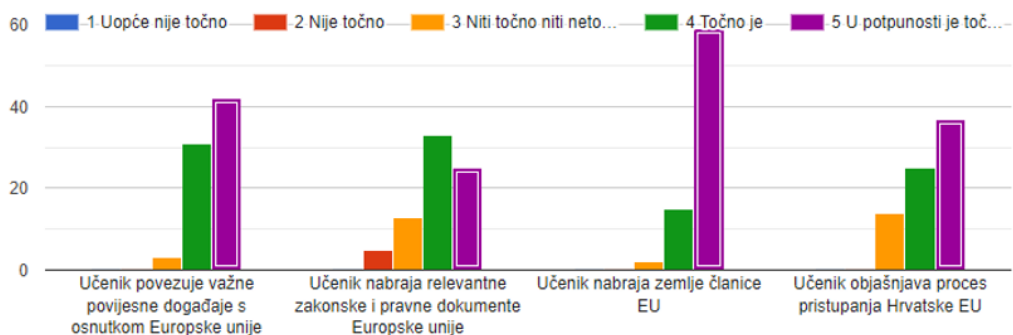

U nekim modulima postoje ishodi koji su, prema procjenama starijih ambasadora, slabije ostvareni. U modulu povijesti Europske unije, učenici su slabije usvojili zakonske i pravne dokumente Europske unije, a u modulu Europa bez granica su to upoznatost s javnim politikama Europske unije te njezini programi i ciljevi tih programa. U modulu Vaš glas u Europi učenici su najslabije usvojili načelo supsidijarnosti. Svi ostali ishodi u ostalim modulima su ocijenjeni visoko i učenici su vrlo dobro usvojili sadržaj Europskih nastavnih modula.

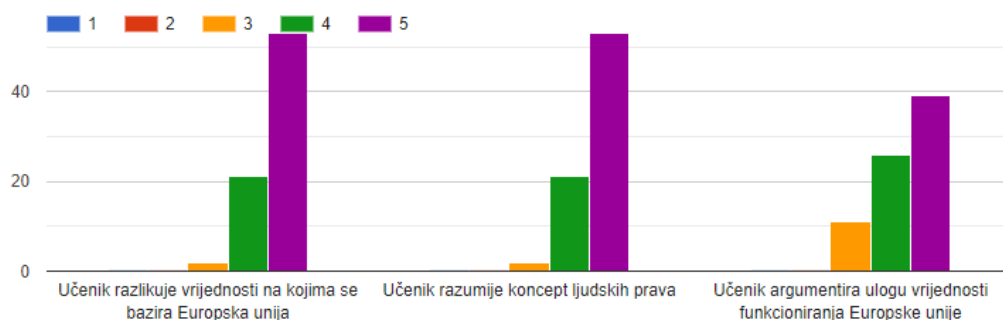
Tablica 2. Prosječne procjene starijih ambasadora za usvojenost ishoda učenja kod učenika sudionika Programa u školskoj godini 2020./2021.

Ishod	Naziv modula	Prosječna procjena
Učenik objašnjava proces pristupanja Hrvatske EU	Kratka povijest Europske unije	4,32
Učenik povezuje važne povijesne događaje s osnutkom Europske unije.		4,50
Učenik nabraja relevantne zakonske i pravne dokumente Europske unije.		4,03
Učenik nabraja zemlje članice EU.		4,75
Učenik razlikuje vrijednosti na kojima se temelji Europska unija.	Europske vrijednosti	4,67
Učenik razumije koncept ljudskih prava.		4,67
Učenik argumentira ulogu vrijednosti funkcioniranja Europske unije.		4,36
Učenik nabraja područja javnih politika Europske unije.	Europa bez granica	4,08
Učenik prepoznaje svakodnevni utjecaj Europske unije na svoj život.		4,51
Učenik nabraja hrvatske zastupnike u Europskom parlamentu i predlaže im savjete za rješenja svakodnevnih problema.		4,13
Učenik opisuje kako Europska unija utječe na njegov svakodnevni život.	Europska unija i ti	4,56

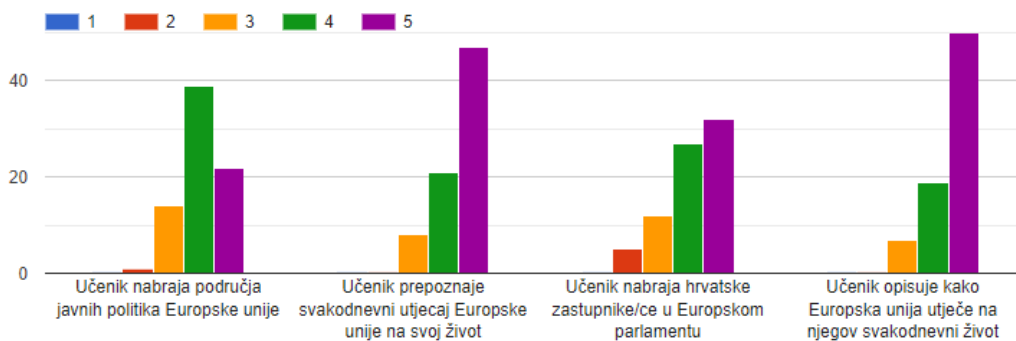
Kratka povijest EU

Europske vrijednosti

EU u svakodnevnom životu

Procjena kapaciteta škola za provedbu Programa

Uspjeh i kvaliteta provedbe Programa ovisi i o kapacitetima škole za provedbu istoga. Stariji ambasadori su u upitniku procjenjivali otpor na koji nailaze među kolegama, prepoznaje li škola važnost provedbe Programa za učenike, podršku koju dobivaju od škole, vlastiti gubitak motivacije ako su učenici manje entuzijastični, koliki im napor predstavlja provedba, koliko zahtjevno im je bilo prenamijeniti aktivnosti Programa *online* okružju, koliko im je provedba Programa osobno važna te konačno i vlastite kapacitete za provedbu Programa.

Tvrđnje su procjenjivane na ljestvici od pet stupnjeva gdje je **1** značilo **U potpunosti točno**, a **5** **U potpunosti netočno**. Prosječne procjene su prikazane u tablici 3.

Tablica 3. Prosječne procjene za kapacitete škole i mentora za provedbu Programa

Tvrđnja	Prosječna procjena
Nailazim na otpor među kolegama kada provodim Program s učenicima.	4,03
Škola prepoznaje važnost provedbe ovog Programa za učenike.	1,81
Od škole dobivam zadovoljavajuću podršku u provedbi Programa.	1,80
Gubim motivaciju za provedbom Programa kada vidim manjak entuzijazma kod učenika.	3,47
Osmišljavanje i provedba aktivnosti ovog Programa za mene predstavlja velik napor.	3,69
Zahtjevno mi je bilo prenamijeniti aktivnosti Programa <i>online</i> okruženju.	3,27
Provedba ovog Programa mi je osobno jako važna.	1,79
Ponekad mi se čini da nemam dovoljno kapaciteta za provedbu ovog Programa.	3,63
Škole ambasadori EP" je bio sastavni dio školskog kurikulumu u školskoj godini 2020/2021	1,60

Stariji ambasadori uglavnom ne nailaze na otpor u svojim školama kod provedbe Programa (iako je u ovoj tvrdnji kod nekih starijih ambasadora uočeno odstupanje u odgovorima iz upitnika i intervjua). Škole uglavnom prepoznaju važnost Programa za učenike i stariji ambasadori smatraju da dobivaju zadovoljavajuću podršku od škole, uz također prostor za unaprjeđenje u ovom području. Blaga tendencija se uočava u smjeru da stariji ambasadori ne gube motivaciju ako su učenici manje entuzijastični, da im osmišljavanje i provedba aktivnosti ne predstavlja velik napor te da im nije bilo zahtjevno prenamijeniti aktivnosti *online* okružju. Provedba Programa je starijim ambasadorima uglavnom važna te procjenjuju kako imaju dovoljno kapaciteta da provode Program. Velika većina škola Program „Škole ambasadori EP“ imala je kao dio Školskog kurikulumu u ovoj šk. godini (82%).

Učenici (mlađi ambasadori/ce) su ocjenjivali svoje mentore, tj. njihov rad (na skali od jedan do pet gdje je jedan značilo *U potpunosti netočno*, a pet *U potpunosti točno*), i to u nekoliko aspekata: jasnoća dobivenih uputa (4,75), mentorova koordinacija sastanaka i komunikacija s učenicima (4,78), koliko su mentori bili na raspolaganju (4,81), koliko dobro su se mentori snažili u prilagodbi aktivnosti *online* okružju (4,76). Iz vrijednosti naznačenih u zagrada pored svakog aspekta vidljivo je da su učenici svoje mentore ocijenili dosta visoko.

Ostale karakteristike Programa

Mlađi ambasadori su u *online* upitniku odgovarali kako su se osjećali u ulozi mlađih ambasadora, kakva je bila percipirana korist od aktivnosti u kojima su sudjelovali te su procjenjivali angažman oko provedbe aktivnosti. Svaka tvrdnja je procjenjivana na ljestvici od jedan do pet gdje je jedan značilo *U potpunosti netočno* a pet *U potpunosti točno*, te još jednoj ljestvici od jedan do pet gdje je jedan značilo *Uopće mi se nije sviđjelo* a pet *U potpunosti mi se sviđjelo*.

Tablica 4. Prosječne procjene dojma mlađih ambasadora oko različitih aspekata provedbe programa. Uzorak je činilo 724 učenika/ica.

Domena ispitivanja	Pitanje	Prosječna procjena

Kako ste se osjećali u ulozi mlađih ambasadorica i ambasadora?	Odgovorno sam surađivao/la sa svojim kolegicama i kolegama	4,62
	Bio sam pozitivno uzbuđen/a zbog dodijeljenih obaveza	4,53
	Entuzijastično sam pristupao/la obavljanju zadataka	4,50
	Bio sam zadovoljan/na rezultatima svog rada]	4,58
	Odgovaralo mi je što smo većinu aktivnosti mogli provoditi online	3,62
Procjena aktivnosti provedenih u okviru Programa	Opišite kako vam se sviđjelo provođenje aktivnosti koje ste radili dok ste bili u ulozi mlađih ambasadorica i ambasadora?	4,55
	Pokazao/la sam inicijativu za osmišljavanje aktivnosti u sklopu projekta Škole ambasadori EP-a	4,24
	Aktivno sam se uključio u provedbu projekta europske solidarnosti u svojoj školi	4,46
	Promovirao/la sam platformu www.zajednoza.eu među svojim kolegama/icama i prijateljima/icama, obitelji i sl.	3,94
Opišite koliko su vam bile od koristi aktivnosti koje ste radili sa svojim učiteljicama i učiteljima, starijim ambasadorima? (predavanja, aktivnosti u školi i izvan nje)	Usvojio/la sam osnove o Europskoj uniji	4,48
	Potaknule su me na angažman u lokalnoj zajednici	4,12
	Promijenilo je moje mišljenje o Europskoj uniji u pozitivnom smjeru	4,33

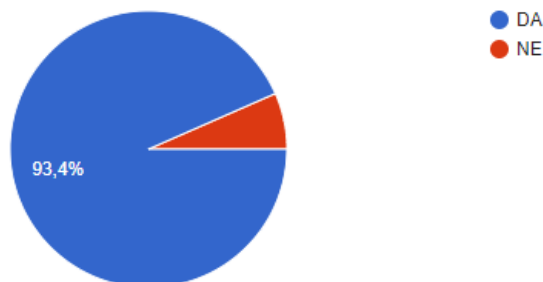
Svi učenici su imali visoke procjene na ovim tvrdnjama. Najviše su u domeni kojom se ispitivalo kako su se učenici osjećali u ulozi mlađih ambasadora, te procjena aktivnosti koje su radili. Usvajanje osnova o Europskoj uniji je visoko procijenjeno, baš kao što se kod većine učenika mišljenje o Europskoj uniji pomaknulo u pozitivnom smjeru. Također, učenici su pokazali visok angažman oko promoviranja platforme zajednoza.eu kao i oko sudjelovanja u aktivnostima vezanim za projekt solidarnosti u njihovoj školi. Ono što se učenicima najmanje sviđjelo je što se većina aktivnosti provodila online.

Povezivanje i suradnja škola

Ove se godine nastojalo dodatno potaknuti škole na intenzivnije povezivanje s drugim školama u Programu i na međusobnu suradnju u aktivnostima. Škole su većinom bile vrlo uspješne u povezivanju s drugim školama, za razliku od prošle godine kada je ukupno 88% ispitanih starijih ambasadora izjavilo kako su ostvarili suradnju s drugom školom ili više njih, naspram 12 % onih koji su izjavili da takvu suradnju nisu uspjeli ostvariti, u ovoj šk.godini čak 93,4% starijih ambasadora izjavilo je kako su se povezali s drugim školama u Programu. Samo 5 škole je istaknulo kako se nisu povezale niti s jednom školom, većinom se radi o školama koje nisu ispunile ni druge kriterije u Programu u ovoj školskoj godini pa na kraju nisu ni predložene za zadržavanje statusa Škola ambasador.

Jeste li se povezivali s ostalim školama iz programa „Škole ambasadora EP“

76 odgovora

Što se tiče škola koje su uspjele ostvariti suradnju ove godine je zamjetno kako se relativno veliki broj škola povezao s čak više od 10 ili 15 drugih škola koje sudjeluju u Programu. Tome je doprinjela činjenica da su se aktivnosti dobrim dijelom održavale online pa je ovakav tip povezivanja bio moguć. Također, potrebno je istaknuti kako upravo kao jednu od rijetkih prednosti u provedbi Programa u online okruženju stariji ambasadori ističu upravo veću mogućnost povezivanja sa školama unutar Programa.

Od tema suradnje po učestalosti odgovora ističe se:

- zajedničko virtualno obilježavanje Dana Europe
- razmjena iskustava i primjera dobre prakse; podrška u provedbi Programa;
- obilježavanje važnih datuma (Međunarodni dan brobe protiv nasilja, Međunarodni dan žena, Svjetski dan potrošača, Dan planeta zemlja, Međunarodni dan tolerancije, Međunarodni dan materinskog jezika i sl.);
- zajednički Zoom sastanak/video konferencije s europarlamentarcima;
- online kvizovi;
- suradnja u okviru tjedna strukovnih vještina
- E-twinning projekt "Medo ambasador putuje lijepom našom"

Mlađim ambasadorima se iznimno sviđjela suradnja s drugim školama te iako je ona većinom bila u online okruženju čak 88% mlađih ambasadora ističe kako im se suradnja s drugim školama sviđjela.

Angažman učenika izražen u broju sati

Većina je ispitanika starijih ambasadora procijenila angažman učenika mlađih ambasadora na dva školska sata tjedno (42%), zatim jedan školski sat tjedno (25,8%), četiri ispitanika navela su da je to bilo između dva i šest sati tjedno, jedan ispitanik dva do tri sata tjedno, pet ispitanika tri sata tjedno, jedan ispitanik tri do četiri sata tjedno, jedan ispitanik četiri do pet sati tjedno, dva ispitanika dva sata tjedno, jedan ispitanik jedan do pet sati tjedno te ih troje navelo da ne mogu procijeniti.

Komunikacijski alati škola u provedbi Programa

Škole su većinom dobro komunicirale i s javnošću – putem objava na svojim internetskim stranicama ili društvenim mrežama; a internetom su se ove godine koristili i puno više nego ranije (što u svrhu međusobne komunikacije, to u svrhu obavljanja zadataka i izvršavanje aktivnosti). Pa tako navode da su:

- Koristili mrežne stranice škole kako bi objavljivali aktivnosti u sklopu Programa;
- izradili posebnu Facebook stranicu mlađih ambasadora na kojoj objavljuju vijesti o svojim aktivnostima te tako informiraju prijatelje i lokalnu zajednicu;
- objavljivali video uratke, različite vizuale, prezentacije i dr., izvještavanje o aktivnostima, promoviranje europskih vrijednosti i Programa, obilježavanje važnih datuma
- promocija aktivnosti u lokalnim medijima

Provedba projekta solidarnosti na razini škole

Specifičan kriterij ovogodišnje provedbe Programa „Škole ambasadori EP“ bila je organizacija projekta solidarnosti na razini škole. Ova aktivnost primarno je potaknuta raznim potresom koje je zahvatio Sisačko – moslavačku županiju u prosincu 2020. Sve škole koje se preporučuju za status Škole ambasadora ispunile su ovaj kriterij. Većina škola odazvala se pozivu i na razini škole i lokalne zajednice provedli su projekt humanitarne pomoći školama na području Sisačko – moslavačke županije. Jedan manji dio škola je uz organizaciju humanitarne akcije organizirao i neke akcije ili projekte koji su se ticala rješavanja problema na razini njihove mikro ili lokalne zajednice (npr. skupljanje čepova za kako bi se pomoglo oboljelima od različitih bolesti, organiziranje predavanja na temu solidarnosti ili volontiranje u lokalnim udrugama i sl.). Od škola koje su se posebno istaknule u prikupljanju i organiziranju projekta solidarnosti za škole i obitelji u Sisačko – moslavačkoj županiji smatramo kako je važno istaknuti aktivnosti koje je provela II gimnazija u Zagrebu. Škole je u sklopu EPAS programa pokrenula humanitarnu akciju „Srce kao kuća“ koju su i uspješno završili. Udruga je skupljala novac da se izgradi dom jednoj obitelji u SM županiji. U

svrhu lakše organizacije posla osnovali su i Udrugu Drugačiji – udruga učenika i nastavnika II. gimnazije. <https://www.facebook.com/udruga.drugaciji/>. Prikupljeno je preko 300.000,00 kn i u 9. mjesecu počinje gradnja kuće. Obitelj je odabrana u suradnji s Crvenim križem – tražili su obitelj s djecom koja želi ostati na tom području. Akcija je bila izuzetno medijski popraćena i u nju su se osim učenika, nastavnika i roditelja Gimnazije uključili i bivši učenici, ali i mnogobrojni javne osobe.

Platforma zajednoza.eu

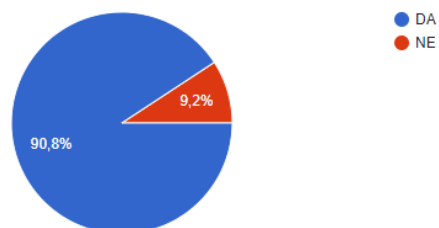
Drugi specifičan kriterij u ovoj školskoj godini bio je uključivanje što većeg broja učenika, ali i drugih građan i građanski u platformu zajednoza.eu. Velika većina škola ispunila je ovaj kriterij i uistinu su se potrudili promovirati platformu. Škole su izrađivale promotivne video uratke, promovirale platformu među drugim učenicima, a sami mlađi ambasadori bili su zaduženi poveznice za uključivanje u platformu slati svojim prijateljima, kolegama, članovima obitelji i slično. Prema procjeni mlađih ambasadora/ica oni su u platformu zajednoza.eu uključili oko **25 000** kolegica, kolega, prijatelja, članova obitelji i sl. Kao što je vidljivo radi se o impresivnom broju i velikom trudu kojeg su i stariji i mlađi ambasadori uložili u ovu aktivnost.

Sudjelovanje u dodatnim online aktivnostima

U ovoj godini škole su imale mogućnost sudjelovati u nizu, uglavnom online aktivnosti što u organizaciji Ureda EP u Hrvatskoj, što u suradnji s drugim školama unutar programa. Ovdje su posebno istaknuti zajednički događaji koji su se organizirali sa zastupnicima u Eurospkom parlamentu – čak 90,8% starijih ambasadora istaknulo je kako su sudjelovali u ovim događajima.

Graf: Sudjelovanje u događanjima s europarlamentarcima – 90,8 % ispitanika odgovorilo je da je sudjelovalo.

76 odgovora

Ured EP u Hrvatskoj u ovoj godini organizirao je čak 17 virtualnih događanja na koje su se stariji i mlađi ambasadori mogli uključiti. 89,5% starijih ambasadora izjavilo je kako su bili uključeni u neka od online događanja, prosječno su sudjelovali u barem 10tak događanja, a u njima su sudjelovali gotovo svi učenici koji su bili izabrani za mlađe ambasadore (prosječan broj učenika koji je sudjelovao na događanju po školi je 10). Učenicima su se događanja uglavnom sviđala, iako su ponekad isticali kako im je ponekad sudjelovanje bilo naporno i kako im sve teme nisu bile relevantne. Stariji ambasadori uglavnom su isticali kako su im se online događanja sviđala i kako su im teme bile relevantne, no gotovo svi istaknuli su kako je tih događanja bilo jako puno, kako su se održavala izvan radnog vremena i kako je bilo potrebno dodatno motivirati učenike da se uključe što je ponekad bilo jako zahtjevno. Najveći interes zabilježen je kod sudjelovanja u radionicama vezanim za mentalno zdravlje mladih na kojim je prisustvovalo gotovo 74% svih škola koje su sudjelovale u Programu. Najmanji interes (21%) stariji i mlađi ambasadori su pokazali za konferenciju „Poduzetnički mindset za mlade“ održanoj krajem travnja 2021.

Kvalitativni pokazatelji provedbe Programa

Kvalitativni odgovori učenika/ca i starijih ambasadora/ica su prikupljeni otvorenim pitanjima u *online* upitniku. Stariji i mlađi ambasadori su ocjenjivali koje su najbolje, a koje najmanje dobre aktivnosti u kojima su sudjelovali, te kako je sudjelovanje u Programu djelovalo na mlade ambasadore i njihovo poimanje Europske unije.

Aktivnosti koje su učenici izdvajali kao najkorisnije ovise od škole do škole jer, naravno, nisu sve škole radile iste, pa čak ni slične aktivnosti, niti su sve imale iste mogućnosti. To opet ovisi o nizu faktora (broju mentore i njihovim opterećenjem, broju i vrsti izvannastavnih aktivnostima s kojima je moguće povezati Program u pojedinoj školi, financijskim mogućnostima škole da sudjeluje u pokrivanju troškova određenih aktivnosti i dr.).

No, učenicima su se u velikoj većini sviđele sve aktivnosti i većina nije izdvajala niti jednu aktivnost kao nekorisnu. Uglavnom su isticali aktivnosti koje su se poklapala i s kratkim opisima starijih ambasadora o provedenim aktivnostima.

Ono što se može zaključiti na generalnom nivou je da su im posebno aktivnosti u kojima su sami imali najaktivniju ulogu (npr. Da su sami morali istraživati i tražiti informacije, suradnja s drugim školama, projekt solidarnosti, online razgovori s zastupnicima EPI sl.) bile najkorisnije i najviše im se sviđele.

Kad su ipak navodili aktivnosti kao najmanje korisne, to su bile aktivnosti kao npr. izrada plakata ili neka od organiziranih online predavanja gdje im teme nisu bile zanimljive.

U nastavku donosimo nekoliko citata učenika/ca:

Posebno korisna je aktivnost solidarnosti odnosno donacije Klinici za dječje bolesti Zagreb i Srednjoj školi Glina. Smatram da su sve aktivnosti bile korisne, a najkorisnija tjedan solidarnosti.

Osvješćivanje o Europskoj uniji. Nemam aktivnost koju bi izdvojila kao najmanje korisnu.

Europske module bih izdvojila kao posebno korisne.

Sve aktivnosti smatram korisnima na svoj način, iz svega smo mogli ponešto naučiti i upotrijebiti u drugim područjima.

Mogu reci i svjedok sam da su mi posebno korisne aktivnosti bile učenje o EU kroz snimanje i editiranje videa! Uglavnom, kreativne radionice su zakon!! Za manje korisnu ne bih mogla nista izdvojiti jer se iz svake aktivnosti nešto novo naučilo.

Posebno korisna aktivnost bila mi je intervju sa zastupnicima. Nema najmanje korisne aktivnosti.

Meni su sve aktivnosti bile super jer sam mogla birati u kojoj želim sudjelovati, a najviše su mi koristili eTwinning projekti jer sam mogla vježbati engleski i razmjenjivati iskustva s vršnjacima iz EPAS škola, a i mogla sam s njima surđivati na izradi trivia kviza kada smo obrađivali module po međunarodnim skupinama. Korisna mi je bila i virtualna parlamentarna skupina s EDICom, dijalog sa zastupnikom jer sam mogla puno novoga naučiti. Najmanje mi se sviđelo osmišljavanje videa, jer se ne volim snimati.

Zoom sastanke s učenicima europskih škola i europarlamentarcima jer smo mogli vježbati engleski i postaviti pitanja nekome tko ima utjecaja i tko može ponuditi kvalitetne odgovore. Jako mi se sviđio i sastanak s zastupnikom Matićem jer je bio jako opušten i iskreno nam je odgovarao na pitanja. Zoom druženja sa školama iz Vukovara i Krka su mi također bila zanimljiva i korisna. Ne znam što bih izdvojio kao najmanje korisno, za razliku od prošle godine, nekako mi se čini da su ove godine sve naše aktivnosti bile baš smislene i korisne. Žao mi je samo što se nismo mogli družiti uživo. Definitivno najdraže mi je bilo snimanje videa jer smo prošli s profesoricom dijelove Petrinje koji su i dalje lijepi i super smo se zabavili.

Posebno korisna aktivnost je razgovor sa zastupnicima jer smo mogli pričati i raspravljati sa ljudima koji vode EU, a mislim da nema najmanje korisne aktivnosti.

Najkorisnija su mi bila predavanja o mentalnom zdravlju, jer su me naučila izdvojiti vrijeme za sebe kad sam pod velikim pritiskom i stresom.

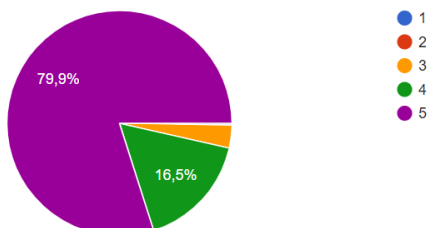
Najviše mi je bilo korisno surđivati s vršnjacima iz EPAS škola i razgovor sa zastupnikom. Kroz te sam aktivnosti mogla razvijati kritičko mišljenje i učiti se argumentirano iznositi svoje stavove i mišljenja, a pri tome sam mogla biti kreativna. Najmanje mi je koristilo promoviranje platforme jer baš nisam vješta u takvim aktivnostima.

Posebno korisno mi je bila videokonferencija s EPAS školama u Portugalu, Nizozemskoj, Grčkoj, a najmanje mi se sviđelo snimanje videa. U videokonferenciji mogli smo razmijeniti mišljenja s vršnjacima, saznati kako oni provode EPAS program u svojim školama i sve to na engleskom. A video ne volim raditi.

U ovoj školskoj godini u upitnik za mlađe ambasadore po prvi puta je uvedena kategorija ocjenjivanja Programa, odnosno od mlađih ambasadorav se tražilo da na skali od 1 do 5 ocijene Program u cjelosti. 79,9% mlađih ambasadora Program je ocijenilo čistom peticom što uistinu pokazuje kako ovaj Program velika većina učenika smatra odličnim.

Koju ocjenu na skali od 1-5 biste dali programu „Škole ambasadori EP“

732 odgovora

Također, učenici su imali priliku procijeniti koliko je i kako ovaj Program utjecao na percepciju uloge Europske unije u njihovom svakodnevnom životu. Većina učenika u pisanim komentarima istaknula je kako je Program vrlo pozitivno utjecao na njihovu percepciju, kako su u pozitivnom smjeru promijenili svoj stav prema EU te kako im je sudjelovanje u ovom Programu znatno osvijetlilo svrhu i smisao EU te ih upoznalo s brojnim mogućnostima koje kao građani EU imaju.

Neke od komentara učenika donosimo u nastavku:

Naucila sam puno stvari, puno smo razgovarali o Europskoj uniji, raznim problemima koje treba rjesiti stoga smatram da je moje sudjelovanje bilo vazno jer sam naučila puno toga.

Osvijestila sam pozitivan utjecaj EU na naš svakodnevni život o čemu ranije nisam razmišljala. Otvorili su mi se novi vidici i naučila sam bolje komunicirati.

Ovo sudjelovanje je jako dobro utjecalo na moju percepciju uloge Europske unije u mom svakodnevnom životu zbog toga jer sam naučila puno novih stvari i ovo razdoblje mog odrastanja ucinili su zanimljivijim.

Donošenje boljih odluka, npr. reciklaža, trošenje manje vode i lakše je djeliti svoje mišljenje ako znamo više o nekoj temi. Bilo je zanimljivo i preporučujem svakome.

Svjesnija sam da je Europska unija jako važna za cijelu Europu i da uz pomoć nje bolje funkcioniramo i kao države individualno, ali i kao zajedništvo mnogo zemalja.

Imalo je velik utjecaj. Shvatila sam da iako sam tek učenica mogu sudjelovati u životu Europske unije.

Pomoglo mi je da kritički razmišljam o istoj i da preispitujem njene poteze. Zsigurno mi je program pokazao mnoge dobre stvari Europske unije, ali i neke nedostatke.

Mislim da je utjecalo u dobrom smislu. Za neke stvari koje EU pruža nisam znao prije sudjelovanja u ovom programu. Mislim da mi Petrinjci sada jako dobro znamo koliko nam je EU važna u životu.

Moje sudjelovanje u ovom programu me ispunilo i dalo mi uvid koliko je biti aktivan u zajednici vazno i kako treba iskoristiti svaku priliku sudjelovanja u EU.

Sudjelovanjem u ovom projektu i raznim zoom-ovima shvatila sam koliko možemo pridonijeti za početak i u svojoj zajednici te kako Europska unija ima razne mogućnosti kako pomoći mladima da se lakše snađu.

Uz ovaj projekt imam više želje i volje biti solidaran i volontirati, pomagati drugima u mom okruženju ali i šire, isto tako sam naučila puno o Europskoj uniji kojoj sam se približila uz ovaj projekt i shvatila njezinu ulogu.

Do provođenja ovog projekta mislila sam da je EU "tamo negdje daleko" od mene i nisam znala koliko zapravo moj život ovisi o europskim regulativama.

Sudjelujući u ovom programu shvatila sam koje sve mogućnosti imamo mi mladi unutar Europske unije. Također, posve drugačije percipiramo ulogu Europske unije i njezin direktan utjecaj na svakodnevni život građana.

Sudjelujući u ovom programu promijenila sam mišljenje o EU te sam shvatila kako Europska Unija znatno utječe na naš svakodnevni život. Svakodnevni život primjerice sigurno i jednostavno putovanje unutar EU-u, kao građani EU-a imamo pravo osposobljavati se i studirati u bilo kojoj zemlji EU-a po istim uvjetima kao i njezini državljani, raditi bilo gdje u EU-u te se možemo uključiti u Program Garancija za mlade ili u program Erasmus+.

Generalni osvrt mentora na Program i rad Ureda Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj

Stariji ambasadori su generalnu potporu dobivenu od Ureda Europskog parlamenta u Hrvatskoj procijenili vrlo dobrom. 80% ispitanika navelo je da su zadovoljni dobivenom podrškom, 7,9% niti zadovoljno, niti nezadovoljno, a tek 1,3% nije zadovoljno podrškom. Ovdje, kao i u odgovorima o generalnom dojmu sudjelovanja u Programu ipak se nešto razlikuju škole koje sudjeluju nekoliko godina, od onih koje su se uključile prvi put. Iako se i u ovoj potonjoj kategoriji razlikuju, opet ovisno o tome kakva su njihova očekivanja bila od Programa, mogućnosti škole, načina na koji su shvatili svrhu Programa ili čak kod ponekih o načinu na koji su sami uključeni u Program (na vlastitu inicijativu i uz vlastitu motivaciju ili na poziv/nagovor/delegiranje ravnatelja/ice). Očekivano, škole koje sudjeluju više godina, imale su i više prijedloga za poboljšanje Programa. Gotovo sve škole istaknule su želju da u sljedećoj godini Program bude proveden kao i prije pandemije te su sve željne putovanja i susreta uživo. Ili kako je istaknula jedna starija ambasadorica u svom dojmu o provedbi programa:

„Meni je sve odlično!!! Osobno se ovdje u potpunosti pronalazim i ostvarujem. Moji učenici zovu me "europska profesoric"! Najljepše od svega, s njima se tako i osjećam! Moj odnos s njima toliko se produbio da po prvi puta istinski shvaćam težinu svoga poziva. Uvijek sam radila dobro. Tek u posljednje 3 godine - koliko smo angažirani na europskim aktivnostima u školi - shvaćam kako i koliko im mogu pomoći da iz srednje škole odu kao kompletni mladi ljudi, bistra uma, snažna duha, posvećeni, aktivni, sa stečenim znanjem i, još važnije, vještinama za život! Toliko ima inspirativnih druženja i događanja u programu da moji učenici i ja fizički ne možemo stići na sve... U prilog tome koliko je sve zanimljivo i korisno govori činjenica da nema aktivnosti koju su naši ambasadori juniori i seniori odbili (na neke fizički nismo stigli). Tijekom ove (online/krnje) školske godine broj prošlogodišnjih ambasadora (21) gotovo se udvostručio (danas ih je 38). I broj seniora raste... EPAS nam je ušao u gotovo svaku nastavnu cjelinu, izveo nas na teren, povezao s lokalnom zajednicom, otvorio prostor kreativnome videostvaranju, umrežavanju s (inter)nacionalnim partnerima... Presretni smo!!! Što bih i kako bolje??? Konačno želimo na neko (offline) putovanje - to još nismo, to svojim marljivim ambasadorima dugujem(o)..."

Bitan podatak o kvaliteti Programa jest i to da je 86,8% starijih ambasadora istaknulo kako i iduće školske godine žele nastaviti sudjelovati u Programu. Niti jedan stariji ambasador nije odgovorio da ne želi nastaviti sudjelovati dok je 13,2% istaknulo kako trenutno to ne mogu procijeniti. Od njih koji ne mogu procijeniti velika većina kao razloge eventualnog ne sudjelovanja škole ili njih osobno u Programu ističe zasićenost različitim projektima na razini škole te nepostojanje satnice za provedbu Programa (kako u rasporedu učenika tako i u zaduženjima mentora).

Istaknuli su kao pozitivno:

- Povezivanje škola međusobno te škola i institucija i lokalne zajednice
- Mogućnosti Programa u tematskom smislu – nudi širinu i dubinu, kontekst za različite svakodnevne teme koje utječu na učenike; moguće ga je koristiti s različitim profilom i usmjerenjem učenika
- Neformalnost Programa što omogućuje veću aktivnost učenika
- Podrška Ureda EP-a u Hrvatskoj
- Projekti solidarnosti koje su na razini škole provodili
- Zoom konferencije sa zastupnicima u Europskom parlamentu
- Teme vezane uz mentalno zdravlje
- Promjene stavova učenika prema EU u pozitivnom smjeru

Od negativnih strana, tj. prostora za poboljšanje ističu:

- Zamor kod učenika koji sudjeluju dulje vrijeme – izazov motiviranja učenika za sudjelovanje bez konkretnih „nagrada“;
- Zamor online nastavom i poteškoće u provedbi cjelokupnog programa online i bez mogućnosti sastanaka učenika iz više razreda na razini škole
- Problem satnice mentora – nemaju svi mentori provedbu Programa u zaduženjima

- Nedovoljna podrška neiskusnim školama – potreba za individualnim pristupom školama kojima nedostaju osnovna znanja iz razumijevanja provedbe Programa
- Potreba za većom vidljivošću samih učenika i njihovih rezultata – bolje isticanje i „iskorištavanje“ rezultata, aktivnosti i primjera dobrih praksi u Programu
- Potreba za boljim pristupom kod davanja priznanja učenicima – ozbiljnije shvatiti dodjelu priznanja i facilitaciju posjeta školama europarlamentaraca i/ili drugih relevantnih osoba
- Nedostatak službenog završetka Programa 2020./2021. godine
- Prevelika očekivanja u sklopu Programa s obzirom na težinu godine uzrokovanu pandemijom i potresom
- Objektivne organizacijske poteškoće u pojedinim školama (online nastava, poštivanje epidemioloških mjera, prostora nepovezanost učenika, rad u smjenama, nedostatak materijalnih sredstava...)
- Kratki rokovi za provedbu određenih aktivnosti (npr. ENM su došli prekasno da bi sve mogli kvalitetno provesti u razredu)

U nastavku citati mentora u generalnom osvrtu na Program:

S obzirom da je ovo moja prva godina kao ambasador senior, ne znam postoje li inače (u starom normalnom) mogućnosti putovanja s EPAS-om, no ove godine je ponekad bilo vrlo teško održati motiviranost na visokoj razini jer su učenici od početka godine znali da neće nažalost moći putovati. Tako da bih predložila mogućnosti putovanja - bilo Otočac bilo Bruxelles, samo da se putuje :)

Ponekad je problem nedostatak vremena za neku aktivnost koju bi željeli provesti. Fale uživo susreti, razgovori, razmjena ideja ali biti će kad prođe pandemija

Pohvaljujem temu solidarnosti koja je omogućila učenicima da se kreativno izraze. Vidim da učenici vole sudjelovati u sličnim aktivnostima, ali ponekad se nažalost više gleda aktivnost škole, a ne učenika koji provode EPAS program.

Nakon što smo poticali učenike da se samostalno jave zastupnicima Europskog parlamenta, neke odgovore nikada nismo dobili niti nakon par mjeseci (iako su nam se potvrdno javili iz ureda i zahvalili na upitu).

Svidjele su mi se različite aktivnosti, ali me je opterećivalo vrijeme održavanja. Teško je bilo organizirati učenike zbog redovite nastave koja se u to vrijeme održavala. Učenici su komentirali da se često osjećaju samo kao publika, a htjeli su aktivnije sudjelovati u konkretnim razgovorima koje je organizirao ured EU parlamenta u Zagrebu.

Najveći je problem bio što program u početku nije bio zadovoljavajuće predstavljen odnosno ciljevi programa nisu bili dovoljno jasni. Također, kako ne koristim društvene mreže (u ovom slučaju Facebook), bilo mi je izuzetno teško ažurni pratiti aktivnosti (primjerice obavijest na mail stiže u petak prije aktivnosti koja se održava u ponedjeljak). Uzrok tome može biti i što smo malo kasnije ušli u program. Naime, krajem 10 mjeseca smo počeli sudjelovati u aktivnostima. Općenito, komunikacija s Uredom Europskog parlamenta u Zagrebu je bila izvrsna. Što smo bili dulje u programu to je bilo lakše. Nastavljamo i sljedeće godine.

Prednost - sloboda provedbe EPAS programa. Predlažemo više suradnje, solidarnosti i zajedništva među EPAS školama umjesto poticanja natjecateljskog karaktera provedbe programa.

Novi moduli, brojna događanja, pomoć i podrška voditelja, suradnja među školama. Previše obveznih aktivnosti u ovoj izazovnoj godini.

U programu mi se sve svidjelo posebno suradnja s ostalim školama te razmjena iskustava.

Program Škola ambasador Europskog parlamenta mi se sviđa u potpunosti i mislim da je dobro koncipiran i zamišljen te da učenicima razvija pozitivno mišljenje o Europskoj uniji, njezinom djelovanju i vrijednostima. Učenici su osobito ponosni kada imaju priliku sudjelovati u aktivnostima u kojima su i osobe iz javnog života. Izuzetno mi je drago voditi ih i sudjelovati s njima u svima aktivnostima. Moram naglasiti da je ova godina za Strukovnu školu Gospić bila jako izazovna, vjerujem kao i za ostale škole. Organizacija svih aktivnosti je bila izazovna u smislu da smo cijele godine imali kombinaciju online nastave i nastave u uživo. Online nastava je izrazito opterećujuća za sve i iziskuje dodatne napore. Aktivnosti koje se provode u sklopu ovog Programa daleko prelaze planirani broj sati koji su navedeni u nastavnom planu i programu te je ovaj Program potrebno regulirati na način da se provodi izvanredno i da se uključi u raspored. Osobito je bilo teško provoditi zajedničke aktivnosti, a da se sve provede poštujući propisane epidemiološke mjere.

U programu Europskog parlamenta nikako mi se ne sviđa vrednovanje (iako smo kao škola kandidat postigli izvrsne rezultate) smatram da škole koje su u programu za Europski parlament odrađuju ogroman posao potpuno besplatno i volonterski.

Velika većina niti nema ovaj program u satnici, što bi se također trebalo nekako regulirati. Potrebno je i izdavanje potvrda za sudjelovanje na edukacijama i aktivnostima unutar samog programa.

Ono što je dobro je da se i mi kao edukatori, a i učenici stalno unapređujemo i informiramo o EU, ali i radimo na razvijanju nekih novih vještina.

Ove godine najveći problem je bila online nastava i nemogućnost provođenja aktivnosti koji zahtijevaju suradnju s učenicima uživo.

Sviđaju mi se materijali za rad s učenicima, mogućnost kreativnosti koji program pruža, povezivanje s drugim školama. Na ono što mi je stvaralo poteškoće nitko nije mogao utjecati - u projekt smo se uključili prije dvije godine i kada smo počeli raditi otišli smo u izolaciju. Ove godine je bilo slično. Teško mi je motivirati učenike za sve što bih željela jer je cijela godina prošla u nesigurnosti. I sama sam bila tri puta u izolaciji, sada je u izolaciji razred iz kojega je većina ambasadora. Nadam se da ćemo konačno iduće godine kontinuirano raditi. Svidjela mi se lanjska ideja s mentorima koji su nama početnicima trebali pomagati. Mislim da se svi mi koji smo se kasnije uključili u program osjećamo malo izgubljeno. Svakako nam treba susret u živo i razmjena iskustava licem u lice.

Mislim da smo ove godine bili pomalo zatrpani događanjima na daljinu pa se pojavio osjećaj zasićenosti. Dobra strana programa na daljinu jest suradnja s drugim školama.

Najveći mi je problem što nemamo satnicu predviđenu za provođenje ovog programa i moramo i sebe i djecu loviti da radimo u slobodno vrijeme. Najviše mi se sviđa dobra energija među EPAS školama, fino se razmjenjuju ideje i primjeri dobre prakse. Svašta sam naučila, dobra je prilika za osobni i profesionalni rast!

Najmanje mi se svidio kratki vremenski rok koji smo imali od objave modula do realizacije. Za sljedeću godinu potrebno je ranije objaviti module kako bi realizacija bila uspješnija.

Veliki nedostatak programa je previše aktivnosti koje nastavnici trebaju volonterski odraditi. Količina webinarima i seminarima je jednostavno prevelika. Za aktivnosti i sudjelovanja ne dobivamo nikakve bodove niti potvrde. Većina webinarima je u radno vrijeme te na njima ne mogu sudjelovati niti učenici niti nastavnici (npr. između 11 i 14 sati) te bi termine trebalo prilagoditi terminima kada su učenici i nastavnici slobodni da ne izostaju s nastave. Kako već 8 godinama vodim aktivnosti vezano za EU, entuzijazam učenika je osjetno splasnuo pošto za učenike više nisu organizirani susreti/seminari uživo (naravno, zbog situacije), te većina aktivnosti ovisi o angažmanu nastavnika. Većina online predavanja na kojima su sudjelovali nije bila prikladna niti zanimljiva za učenike od 16-18 godina.

Svidjele su mi se Zoom konferencije sa našim zastupnicima u EU parlamentu, međusobna suradnja i podrška škola sudionica programa. Najmanje mi se sviđa što sve aktivnosti vezane za "Škole ambasadore EU parlamenta" odrađujemo u slobodno vrijeme, bez da imamo za to odgovarajuću satnicu.

Mali je problem to što su aktivnosti koncentrirane u drugom polugodištu.

Suradnja s Uredom EP u Zagrebu je i dalje odlična. Vrlo su susretljivi i ljubazni.

Smatram da EPAS program ima znatan, pozitivan utjecaj na naše učenike te da oni sada drugačije gledaju na ulogu koju EU ima u svakodnevnom životu građana. Također su učenici osvješteniji te su počeli uočavati mogućnosti koje mladi imaju unutar Europske unije. Unutar EPAS programa ambasadori juniori sudjelovali su u različitim aktivnostima stoga su se sve više zainteresirali za teme o EU ali i za aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici.

Mislim da bi bilo dobro ukoliko je moguće da se krene s fakultativnom provedbom EPAS programa, možda u okviru Građanskog odgoja i obrazovanja.

Općenito sam oduševljena programom Škola ambasador Europskog parlamenta i uživam u radu s učenicima i u aktivnostima koje provodimo. Nadam se da ćemo zadržati status ambasadora i da ćemo po završetku ove pandemije više aktivnosti moći provoditi i uživo.

Iako sam se pribojavala online rada i nemogućnosti susreta u živo sa drugim školama ambasadorima, na kraju smo izvukli maximum iz novonastale situacije. Uspjeli smo se povezati i umrežiti i surađivati na najrazličitijim temama. Što se tiče unaprijeđenja, primjećujem da učenicima nedostaje komunikacija u živo, susreti sa kolegama iz cijele zemlje što su oni očekivali i kao nagradu za svoj trud i rad. Nadamo se da ćemo i to uskoro moći. Pohvalila bi napore Ureda EP da omogući online susrete sa izuzetno zanimljivim temama i gostima.

U ovaj projekt smo ušli početkom ove godine (2021.). Sudjelovala sam na online susretu i gospodin Marko Boko nam je ponudio ovu aktivnost i ja sam ju objeručki prihvatila. Imamo podršku u školi, no mislim da ću sljedeće godine uključiti još jednu kolegicu, puno djece žželi sudjelovati, potrebne su dvije osobe za kordinaciju svih tih aktivnosti.

Previše intenzivnih obaveza i očekivanja prema seniorima i juniorima s obzirom na naše redovite i primarne radne obaveze u matičnim školama, obveza praćenja rada europskih zastupnika na što su nam i roditelji reagirali jer se ne slažu "da se

učenike obvezuje na određenu političku pripadnost i lobiranje određenoj političkoj opciji kojoj zapravo pripada dodijeljeni europski zastupnik/ca za praćenje rada i aktivnosti"

Najviše mi se sviđa raznolikost sadržaja i aktivnosti koje nam se pružaju u projektu koje pokrivaju različite interese učenika. Najmanje mi se svidjelo to što smo upute za provedbu i evaluaciju programa dobili sredinom ožujka što znači da smo imali prilično malo vremena da se kvalitetnije posvetimo svakoj aktivnosti. Zadnja dva mjeseca školovanja su uvijek najstresnija i za učenike (naročito maturante) i nastavnike - pripreme za državnu maturu, provođenje natjecanja, ispravljanje i zaključivanje ocjena... Moj prijedlog je da nam se takve upute daju početkom školske godine kako bismo se mogli kvalitetnije posvetiti svakoj aktivnosti.

Program mi se uistinu dopao. Kao strukovnoj školi trebala nam je jedna ovakva aktivnost. Nemam uistinu većih zamjerki, osim da bi možda teme koje nisu dio modula trebale biti u popodnevnom satima koliko je to moguće.

Najviše mi se sviđa podrška i suradnja koja se osjeti u planiranju aktivnosti i zadovoljstvo učenika kada se napravi videomaterijal ili kada imaju priliku direktno postaviti pitanja onome koga smatraju odgovornim za propuste zakona.

Smatram da je program uistinu kvalitetno osmišljen, zadovoljna sam u potpunosti s načinom provedbe i s potporom koju od organizatora projekta dobivam i nemam nikakvih zamjerki.

Najmanje mi se svidjelo održavanje Zoom sastanaka za vrijeme nastave, određeni broj edukacija koje nemaju prevelike veze s provedbom EPAS programa, određeni prejednostavni moduli za srednjoškolski uzrast te izostavljanje Obilježavanja Dana Europe kao kriterija koje treba zadovoljiti pri provedbi EPAS programa.

Najviše mi se svidjelo to što su učenici bili zadovoljni provedenim aktivnostima, pogotovo humanitarnim akcijama gdje su bili u izravnom kontaktu s korisnicima.

Najviše mi se sviđaju sve dostupne mogućnosti suradnje s drugim EPAS školama, posebno onima izvan Hrvatske te suradnja s našim europarlamentarcima, Europe Direct uredima, predstavnicima Europske komisije... Najmanje mi se sviđaju brojne obavezne edukacije na kojima moramo sudjelovati kako bismo uopće ostali u EPAS-u, na kojima je doslovno dovoljno prijaviti se i uopće ne sudjelovati aktivno te se to piše kao bod za sudjelovanje. S druge strane, sve aktivnosti koje provodimo samoinicijativno te se umrežavamo s drugim školama i partnerima, omogućujemo našim juniorima razvijanje brojnih vještina, boduju se s puno manje bodova od pukih 'prijava' na obavezne konferencije/edukacije na kojima iznimno pasivno 'sudjelujemo'.

Poticanje učenika na suradnju i ukazivanje na činjenicu da su dragocijena komponenta društva koja također ima veliku vrijednost i glas. Manjak vremena za provedbu svih aktivnosti zbog ostalih polovih obaveza i projekata.

Nemoguće mi je nastaviti sudjelovati u programu ukoliko ne uđe u fakultativnu ili izvanučioničku nastavu i moju tjednu normu, kako ste i predložili. Nažalost, ako do toga ne dođe ove godine, kod slaganja GIK-a za iduću šk.god., neću moći to voditi. Osobno bih jako željela, no na ovaj način i ovu količinu senzibiliteta to mi je onemogućeno.

Najviše mi se svidjela otvorenost za suradnju ostalih EPAS škola diljem Hrvatske, spremnost na dijeljenje dobrih praksi i entuzijazam koleg(ic)u u ovo teško vrijeme. Ono što bi trebalo promijeniti jest da se više vrednuje suradnja unutar ovog programa, a ne međusobno natjecanje ili kompetitivnost. Također učenicima treba ponuditi zanimljivije i privlačnije sadržaje. Nadam se da će u budućnosti (kad epidemiološke prilike dopuste) učenici imati više prilike za druženje i putovanje unutar ovog programa.

Sviđa mi se program - predložene teme i aktivnosti. Sviđa mi se suradnja s Andreom, Markom i FSO. Sviđa mi se što sam upoznala nove, mlade i entuzijastične kolege i dogovorila zajedničku suradnju u provedbi programa u sljedećoj školskoj godini. Nemam nekih primjedbi - ove godine je bilo puno toga online pa je u jednom trenu (uz online nastavu) došlo do zasićenja i opadanja motivacije učenika za sudjelovanjem u takvim aktivnostima. Mojim učenicima se jako svidio razgovor sa EU zastupnikom - mislim da bi trebalo pokušati uvesti što više takvih sličnih aktivnosti, da iz prve ruke saznaju što i kao se radi u Parlamentu.

EPAS program ima poprilično pozitivan i motivirajući utjecaj na naše učenike te da oni sada drugačije gledaju na ulogu koju EU ima u svakodnevnom životu građana. Osim toga učenici su osvijestili važnost EU u svakodnevnom životu te su počeli uočavati mogućnosti koje mladi imaju unutar Europske unije. Unutar EPAS programa ambasadori juniori sudjelovali su u različitim aktivnostima stoga su se sve više zainteresirali za teme o EU ali i za aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici.

Mislim da bi bilo dobro ukoliko je moguće da se krene s fakultativnom provedbom EPAS programa, možda u okviru Građanskog odgoja i obrazovanja.

Najviše su mi se sviđjeli moduli, koji su jako zanimljivo organizirani. Najmanje su mi se sviđjele radionice, koje su organizirane u vrijeme nastave, pa na njima nije moguće sudjelovati. Ni ja kao profesor, a ni učenici, ne možemo izostajati sa nastave kako bi pratili online predavanja.

Sviđjeli su mi se konkretne teme: solidarnost, kidalica lažnih vijesti, radionice o mentalnom zdravlju i izradi video materijala. Ne odgovaraju mi aktivnosti koje su "ad hoc" organizirane jer često nisam u stanju svoje obaveze u školi promijeniti i prilagoditi. Možda ne bi bilo loše da aktivnosti bude manje ali da unaprijed znamo datume njihovih održavanja. Također, možda bi bilo dobro ne nametati učenicima zastupnika kojeg trebaju pratiti nego da se djecu motivira da sami odluče čiji rad u EP žele pratiti. Mislim da bi na taj način ishod ove aktivnosti bio potpuniji i smisleniji.

Meni je sve odlično!!! Osobno se ovdje u potpunosti pronalazim i ostvarujem. Moji učenici zovu me "europska profesorica"! Najljepše od svega, s njima se tako i osjećam! Moj odnos s njima toliko se produbio da po prvi puta istinski shvaćam težinu svoga poziva. Uvijek sam radila dobro. Tek u posljednje 3 godine - koliko smo angažirani na europskim aktivnostima u školi - shvaćam kako i koliko im mogu pomoći da iz srednje škole odu kao kompletni mladi ljudi, bistra uma, snažna duha, posvećeni, aktivni, sa stečenim znanjem i, još važnije, vještina za život! Toliko ima inspirativnih druženja i događanja u programu da moji učenici i ja fizički ne možemo stići na sve... U prilog tome koliko je sve zanimljivo i korisno govori činjenica da nema aktivnosti koju su naši ambasadori juniori i seniori odbili (na neke fizički nismo stigli). Tijekom ove (online/krnje) školske godine broj prošlogodišnjih ambasadora (21) gotovo se udvostručio (danas ih je 38). I broj seniora raste... EPAS nam je ušao u gotovo svaku nastavnu cjelinu, izveo nas na teren, povezao s lokalnom zajednicom, otvorio prostor kreativnome videostvaranju, umrežavanju s (inter)nacionalnim partnerima... Presretni smo!!! Što bih i kako bolje??? Konačno želimo na neko (offline) putovanje - to još nismo, to svojim marljivim ambasadorima dugujem(o)...

Ova je godina izuzetno izazovna i rad u virtualnom okruženju je iscrpljujući, no to je bila ujedno i jedina mogućnost. Program je izuzetno važan i kvalitetan. Nadam se da će u buduću biti više druženja junior ambasadora u realnom okruženju, te omogućeni posjeti, kako senior, tako i junior ambasadorima institucijama EU u Strasbourgu i Bruxellesu. Bilo bi dobro, ako je to ikako moguće, najkasnije do polovine rujna dobiti popis obaveznih aktivnosti i kriterije vrednovanja kako bismo mogli dobro planirati aktivnosti u školi.

Nedostatak dodatne edukacije za ambasadore seniore (ovo mi je prva godina u programu), dok s druge strane uvijek je postojala mogućnost javiti se i dobiti adekvatan odgovor na pitanje na čemu se zahvaljujem i osjećam podršku. Manji dobri aspekti- bilo bi dobro, radi lakše organizacije s učenicima da se edukacije pokušavaju održavati u nekom fiksnom terminu. Kad bi primjerice ambasadori juniori znali da im je recimo četvrtak dan za ambasadore vjerojatno bi svi učenici bili prisutni na programima, ovako je dosta teško stvoriti redoviti odaziv- naši učenici osim zahtjevnog gimnazijskog programa idu još i u glazbenu školu ili su vrhunski sportaši te im je vrlo često problem prilagođavati se vremenu izvođenja aktivnosti. Također bismo se i mi nastavnici lakše organizirali, budući da kolegica i ja zajedno vodimo ambasadore u našoj školi.

Mislim da ima 4 -5 škola u kojima entuzijasti nose projekt i rade odlično, međutim moje iskustvo je da ukoliko se aktivnosti i prvenstveno mobilnosti, druženja i putovanja ne pokrenu teško će mladi kojima je program namijenjen htjeti i dalje se stalno snimati, sjediti pred ekranom i pojavljivati se na aktivnostima u kojima se ne vidi posvećenost njima.

PREPORUKE

Imajući na umu komentare starijih ambasadora i rezultate provedene evaluacije formulirane su sljedeće **preporuke za unaprijeđenje Programa.**

- Nastaviti s praksom informiranja Ministarstva znanosti i obrazovanja te Agencije za odgoj i obrazovanje te ih povremeno informirati o rezultatima projekta i samim rezultatim evaluacije kako bi Program stekao status važne izvaninstitucionalne aktivnosti koja se posebno vrednuje starijim ambasadorima u slučaju napredovanja u status mentora i/ili izvrsnog savjetnika.
- Prema starijim ambasadorima komunicirati da što više koriste Europske nastavne module u direktnom radu s mlađim ambasadorima. U ovoj šk. godini dosta starijih ambasadora izjavilo je kako je vrlo malo koristilo Europske nastavne module u radu s mlađim ambasadorima najviše zbog toga što su prekasno stigli.
- Materijale i popis aktivnosti koje škole moraju obaviti u određenoj šk. godini dostaviti unaprijed te svakako prilagoditi rokove zahtjevima Programa, biti realističniji u postavljanju određenih rokova.
- S obzirom na to da je dio starijih ambasadora izjavio kako nemaju dovoljnu podršku škole u provedbi programa i nailaze na otpor među kolegama preporuča se da kao sastavni dio provedbe programa bude prezentacija programa na Učiteljskom vijeću u svakoj školi kako bi se kolege upoznale s aktivnostima i kako bi se eventualno povećao broj starijih ambasadora na razini škole. Također, preporuča se nastavak prakse individualnog informiranja ravnatelja/ica o Programu i obavezama unutar njega.
- Broj mlađih ambasadora na razini škole u prosjeku ne bi trebao biti manji od 15. Preporuča se školama da u Program uključuju i učenike sa slabijim školskim postignućima, a ne samo najbolje i najmotiviranije učenike jer su mnoga istraživanja pokazala kako sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima i školskim projektima znatno utječe i povećava školski uspjeh učenika te njihove komunikacijske i socijalne vještine.
- Dio starijih ambasadora/ica istaknuo je kako u svojim zaduženjima i u satnici nemaju provedbu programa pa se preporučuje da Ured u sklopu dopisa školama (ravnateljima/icama) istakne važnost uvrštavanja programa u Školski kurikulum kao i osiguranje satnice provoditeljima te da se to stavi kao obavezni preduvjet za sudjelovanje škole u Programu.
- Nove škole koje su se uključile u program ističu potrebu za individualnim pristupom onima kojima nedostaju osnovna znanja iz projektnog upravljanja kao i osnovna znanja o provedbi programa stoga se preporučuje izrada kratkog vodiča s uputama za nove škole koje se uključuju u Program.
- Suradnja/mentorstvo između novih i starijih škola se pokazala izuzetno korisnom, no neke škole istaknule su kako bi im bilo korisnije da za škole mentore imaju one škole koje su u njihovoj bližoj okolini/lokalnoj zajednici.
- Potreba za većom vidljivošću samih učenika i njihovih rezultata stoga se predlaže bolje isticanje i „iskorištavanje“ rezultata, aktivnosti i primjera dobrih praksi u Programu
- Jedan dio starijih ambasadora izjavio je kako nailaze na problem motiviranja učenika u Programu posebno s obzirom na veliki broj online aktivnosti u samom Programu te se stoga predlaže da Ured Europskog parlamenta organizira radionicu/predavanje na temu kako motivirati učenike za uključivanje u Program.
- Na početku sljedeće godine početka provedbe Programa potrebno je obavezno organizirati susret uživo za starije ambasadore te ih upoznati s aktivnostima Programa u šk. godini.
- Škole su kao jako važnu aktivnost istaknule dodjele potvrda učenicima od strane zastupnika u Europskom parlamentu stoga se se predlaže bolja koordinacija dodjele potvrda i facilitacija posjeta školama europarlamentaraca i/ili drugih relevantnih osoba. Neke škole istaknule su kako bi bilo važno da se potvrde maturantima predaju znatno ranije nego ostalim učenicima.

Zaključak

Program „Škola ambasador Europskog parlamenta“ je u školskoj godini 2020./2021. zabilježio petu godinu provedbe u Hrvatskoj te je ove godine bio proveden u 60 srednjih škola s područja cijele Hrvatske od kojih su 53 ispunile sve kriterije te se predlažu za dodjelu statusa „Škola ambasador EP“

Škole su međusobno komunicirale, razmjenjivale iskustva i ideje u različitim aktivnostima. Na učenike su najpozitivniji dojam ostavile aktivnosti u kojima su sami imali veću ulogu, u kojima se njihov glas više mogao čuti, u kojima su se družili s drugim vršnjacima i važnim dionicima Programa i lokalnog, nacionalnog i europskog političkog života.

Provedba Programa ovisi i o kapacitetima škole i starijih ambasadora za njegovu provedbu. Škole su procijenile da imaju kapacitete da Program u sljedećoj školskoj godini provedu bolje nego u školskoj godini 2020./2021., posebno nadajući se kako će škola cijelo vrijeme biti uživo i kako više neće biti potrebe za pridržavanjem strogih epidemioloških mjera koje u ovoj godini nisu dozvolile miješanje učenika između razreda što je znatno otežalo provedbu Programa. Osim toga, učitelji su naveli da imaju podršku škola, a u većini njih Program je dio školskog kurikulumu. S povećanjem škola je povećan i opseg provedenih aktivnosti i njihov doseg na razini škole i lokalne zajednice.

Ipak, provedba Programa nije prošla bez poteškoća. Pojedine škole nisu ispunile formalne kriterije za zadržavanje ili dobivanje statusa Škole ambasador Europskog parlamenta, veći dio njih već drugu godinu za redom te se stoga ne preporuča njihovo daljnje zadržavanje u Programu već pružanje prilike novim školama koje su zainteresirane za priključenje. Većina škola koja je dobro radila prijašnjih godina je postizala dobre rezultate i u školskoj godini 2020./2021., a neke škole koje su se u Program prvi put uključile su po svojim rezultatima prestigle škole koje u njemu sudjeluju već nekoliko godina.

Programom se i ove godine podigla svijest učenika o važnosti Europske unije u njihovim životima te svijest o važnosti sudjelovanja u političkom i društvenom životu na lokalnom, nacionalnom i europskom nivou. Kod velikog broja učenika je Program ili učvrstio dosadašnji pozitivan pogled na Europsku uniju ili ga promijenio na bolje, s time da su stekli širu perspektivu o mogućnostima koje im se nude. Uzimajući u obzir rezultate evaluacija prethodnih godina može se zaključiti kako se ovim Programom učenicima i mentorima pružaju mogućnosti koje im redovni obrazovni sustav često ne omogućava te je stoga još jednom potrebno istaknuti kako je nastavak provedbe Programa „Škole ambasadori EP“ jako važan kako za same škole tako i za obrazovni sustav u Hrvatskoj u cjelosti.

Kao sastavni dio ovog dokumenta je i konačni poredak škola koje su sudjelovale u Programu u šk.godini 2020./2021. sukladno kriterijima i bodovnoj listi. Provedbu Programa ove godine evaluirale su 3 evaluatorice Foruma za slobodu odgoja međusobno neovisno, što znači kako je svaka škola dobila ocjene od sve 3 evaluatorice kako bi konačni poredak škola bio što objektivniji. Ove godine, za razliku od prethodnih godina uz konačni poredak škola evaluatorice su donijele i sljedeću preporuku za dodjelu 2 posebna Priznanja:

1. Posebno priznanje za provedbu programa „Škole ambasadori EP“ predlaže se dodijeliti **Srednjoj školi Petrinja** koja je unatoč brojnim preprekama koje su se dogodile zbog potresa u prosincu 2020. koji je između ostalog i u potpunosti srušio školu ovogodišnju provedbu Programa odradila sukladno najvećim mogućim standardima te su kroz evaluaciju dobili jako veliki broj bodova. S obzirom na to kako je škola unatoč tome što su cijelu godinu bili onlione, neki učenici i fizički razmješteni u druge gradove, sve aktivnosti odradila izvrsno i učenici su cijelo vrijeme bili motivirani, a starija ambasadorica puna želje da s učenicima nastavi provedbu Programa. Stoga smatramo kako je zbog učinjenog ova škola zaslužila posebno priznanje za Provedbu Programa u 2021. godini.
2. Posebno priznanje za najbolje odrađeni projekt solidarnosti koji se predlaže dodijeliti **II gimnaziji u Zagrebu** koja je osmislila i provela veliku humanitarnu akciju za pomoć jednoj obitelji na području Sisačko – moslavačke županije te u svojoj akciji prikupila preko 300 000 kn. Posebno se pohvaljuje veliki angažman svih učenika škole (sadašnjih i bivših) te izvrsna marketinška kampanja koja je osigurala vidljivost i samom Programu „Škole ambasadori EP“. Stoga se predlaže dodjela Posebnog priznanja za najbolje odrađeni projekt solidarnosti u 2021. godini II gimnaziji u Zagrebu.